

ОД УПИСА ДО ПОЛАСКА У ШКОЛУ

(преузето са странице УЧИТЕЉСКИ КУТАК)

Неки показатељи психомоторне зрелости детета за полазак у школу

- Има добру координацију финих покрета прстију, руке и ока
- Црта комплетну фигуру човека са детаљима
- Зна која му је лева а која десна страна
- Може вољно да се усредреди и задржи пажњу преко 20 минута
- Уме да разврста предмете по боји, облику, величини, дебљини; уочава сличности и разлике између предмета
- Може да буде одвојено од родитеља дуже време
- Број социјалних контаката је знатно проширен и усложњен
- Бира омиљеног друга, заштитнички се понаша према млађој деци

Нека лето буде „финиш трке“ у којем ћете детету омогућити да учврсти и још развије све своје потенцијале: кроз физичке активности да усклади покрете, развије машту и радозналост, да се кроз социјалне контакте са децом и одраслима ослободи повучености, да кроз читање и причање прича радите на богаћењу речника и знања из природне и животне околине.

Психолошко – емоционална припрема односи се на развијање позитивног става и емоције према институцији школе. Ослобађање деце свих предрасуда о школи, уколико су их деца стекла. Дете не сме поћи у школу са убеђењем да школа има задатак да “поправља“ неваљалу децу. Емоционална припрема има највећи утицај и значај. Почните да разговарате са дететом о школи неколико месеци пре почетка школске године.

Требало би... да пружите детету реалну слику школе

- Детету на леп начин објасните шта га чека у школи (седење у клупи, концентрација на неку активност, дисциплина, обавезе које мора да испуњава)
- Да ће у школи проводити 3 – 4 сата током дана, да ће учити различите ствари (читање, писање, рачунање, цртање, певање...)
- Да ће га у школи чекати лаке и тешке ствари, лепе и ружне
- Да ће у школи учити, али и да ће се играти
- Дете треба да створи и реалну слику учитеља и да га заволи, јер и од тога зависи дететова адаптација на школу. Зато развијајте код детета поверења у учитеља. Говорите детету о будућем учитељу лепим речима, с поштовањем и уважавањем учитељског рада. Када дете осети да ви придајете важност његовом учитељу и само ће лакше да изгради позитиван став према њему. Пример-учитељ са брковима
- Прошетајте са дететом до школе

А не би требало...

- Претеривати и идеализовати школу – нпр. У разреду су сва деца дивна, Ти увек све знаш, Учитељица је увек добра и блага... Тако ће се дете разочарати и изгубити поверење у вас.
- Претити школом – нпр. Видећеш ти кад пођеш у школу, Тужићу те учитељици и сл. Дете постаје заплашено и као такво постаје повучено и одсутно, јер је у сталном страху и ишчекивању да се претња и оствари. Мада такво дете изгледа мирно и као да слуша, оно уствари није у стању да се концентрише и прати наставу како треба, али ни да се опуштено и слободно уклопи у игру са вршњацима. Школу доживљава као нешто непријатно.
- Омаловажавати значај школе – нпр. Ма шта те брига за школу, од школе ионако нема вајде у животу. Тиме се онемогућава да дете успостави позитиван однос према школи.

Образовна припрема детета односи се на формирање радних навика учења, с једне стране и стицање предзнања, с друге стране. Што се радних навика учења тиче, постоје **радне навике места** и **радне навике времена**. Радне навике места односе се на то да дете увек на одређеном месту учи. За дете предшколског узраста довољно је да има свој радни кутак, где ће моћи да црта, пише и чита (ако то зна пре поласка у школу), боји, прави фигурице од пластелина и слично. Радне навике времена односе се на то да се увек у одређено доба дана учи. За предшколско дете важно је да активности које обавља, укључујући и игру, обавља у у току дана, а не у време ручка или увече, или кад треба да пође на спавање. Што се тиче стицања неких предзнања која су неопходна за праћење наставе, препоручује се, да се разним играма и активностима, код детета развијају оне основне способности од којих зависи читање, писање и рачунање. Треба вежбати мишиће прстију и руку самосталним писањем и слободним цртањем. Рачун треба вежбати кроз игру, а не сувопарно, механичким памћењем бројева и никако усиљено и ако дете то не жели. **Дете не мора да научи да чита и пише пре поласка у школу, ако нема интересовања за то, али зато, ако само жели да научи да чита и пише, или бар зна слова, онда га треба научити.** Учитељима је лакше да науче децу која не знају ни да читају, ни да пишу, него да исправљају грешке код погрешно научене деце.

Посматрајте своје дете, упознајте га и следите његова интересовања, жеље и таленте. Ако Ваше дете пише левом руком, тј. ако је леворуко, немојте га присиљавати да пише десном руком, јер ће му бити подједнако тешко као и десноруког натерати да пише левом руком.

Леворукост није мана, она се наслеђује. Ако је дете леворуко или подједнако добро користи обе руке за писање, дозволите му да пише оном руком којом му је згодније!

Адаптација на школу

- Адаптација зависи од више чинилаца: способност и личност детета, услови одрастања, утицај породице, претходна припрема, мотивација за учење, личност учитеља...
- Лакше се адаптирају деца која су психофизички зрела, друштвена, која су похађала вртић, која имају искуство одвајања од родитеља
- Теже се адаптирају стидљива деца, несигурна, деца која немају искуство одвајања од родитеља

Како олакшати адаптацију?

- Важно је да дете осети да има родитељску подршку
- Да осети да га волите
- Да осети да верујете у њега
- Да имате разумевање за дететову несигурност и збуњеност
- Да имате реална очекивања од детета – ако од почетка очекујете да дете буде најбоље, то може смањити његово самопоуздање и довести до повлачења и тежег уклапања у школу
- Покажите саосећање за дететову несигурност и уплашеност, а немојте га критиковати. Страх ће се тако само још више појачати, а дете затворити и изгубити поверење у вас.
- Изградите самосталност – научите дете да се само облачи, везује пертле, обуче јакну, стави капу...
- Потрудите се да дете пре школе усвоји правилне хигијенске навике, да иде само у тоалет, да опере руке после тоалета или пре јела...
- Ако ће дете ићи само у школу, потрудите се да увежбате пут до школе. Научите га да користи кључ од куће и договорите се како ће га чувати док је у школи.
- Сачувајте неколико дана годишњег одмора за прве школске дане да би сте помогли детету да се прилагоди новим навикама.
- Подстичите дете да правилно изговара гласове, да се разговетно изражава, да самостално прича...
- Научите дете да правилно држи оловку, да користи гумицу, резач, маказе...
- Заједно са дететом припремајте ствари за школу. Дозволите му да изабере ранац за школу, свеске, оловке, бојице и остали прибор који му се допада.
- Оставите малишану довољно простора за игру, јер поласком у школу игра се не искључује, већ се помера у други план.
- На време и постепено прилагодите ритам спавања и оброка оном који ће дете имати када крене у школу

Неки показатељи да је дете добро прихватило школу:

- Радује се одласку у школу
- Радо прича о свему што се у школи дешава
- Самостално извршава своје обавезе везане за школу
- Има добар апетит и добар сан
- Брине о свом радном месту и школском прибору
- Воли да се игра са децом из разреда
- Воли своју учитељицу/учитеља

И када дете пође у школу...

Како ћете најбоље помоћи детету да се лакше снађе у првом разреду?

- Помозите детету да развије радне навике – постављајте задатке у кући који су у складу са његовим могућностима; усмерите дете да увек ради на истом месту и у исто време; помозите му у планирању рада; увек контролишите оно што је дете урадило; подстичите дете да оно што започне увек и заврши; подстичите дете да буде уредно (да само сређује свој радни сто, књиге, прибор...)
- Интересујте се за све што се у школи дешава – постављајте детету конкретна питања (не питати: Како је било у школи? Шта има ново? већ Шта сте данас учили на часу српског језика? Да ли је било тешко? Да видим свеску. Шта имате за домаћи? Како си провео одмор? Са ким си се играо?); покажите интересовање за оно што вам дете прича; не прекидајте и не пожурујте дете; подстичите га да изрази своје мишљење и осећања, а не намећите своје; тражите додатна објашњења; научите да препознајете осећања детета и да на њих реагујете; негујте међусобно поверење; континуирано сарађујте са учитељем свог детета.

Подстичите дете да буде поносно што креће у први разред.